



**ВОДИЧ
ЗА ГЛАСАЊЕ НА
ИЗБИРАЧИ КОИ СЕ
ЛИЦА СО
ИНВАЛИДИТЕТ НА
ИЗБОРИТЕ
21 ЈУНИ 2020 ГОДИНА**

Корисник РЕПУБЛИЧКА ИЗБОРНА КОМИСИЈА

НАКРАТКО ЗА ИЗБОРИТЕ КОИ ЌЕ СЕ ОДРЖАТ НА 21 ЈУНИ 2020 ГОДИНА

Со излегувањето на изборите и заокружувањето на редниот број пред името на изборната листа на гласачкото ливче, Вие ќе учествувате во изборот на **250 народни пратеници на Народното собрание на Република Србија**, кои во Ваше и во име на сите граѓани на Република Србија, ќе донесуваат закони и други акти, ќе ги избираат Владата и другите функционери и ќе вршат контрола над Владата и другите државни органи.

Кандидатите за народни пратеници ги предлагаат политичките партии, коалиции на политички партии и групи граѓани.

Избирачите кои живеат на територија на Автономна Покраина Војводина ќе избираат **120 пратеници на Собранието на Автономна Покраина Војводина**, кои ќе донесуваат одлуки и други акти во врска со уредувањето на јавните работи за остварување на општи интереси на покраината.

Кандидатите за пратеници ги предлагаат политички партии, коалиции на политички партии, групи граѓани, коалиции на политички партии и групи граѓани.

Избирачите во повеќето општини/градови ќе избираат и **одборници на собранијата на општини/градови**, кои ќе донесуваат прописи во врска со уредувањето на јавните работи за остварување на општите интереси на локалната самоуправа.

Кандидатите за одборници ги предлагаат политичките партии, коалиции на политички партии и групи граѓани.

Дали можам да гласам?

На изборите за народни пратеници на Народното собрание можете да гласате:

- Доколку сте државјанин/државјанка на Република Србија
- Доколку имате 18 години
- Доколку имате работна способност

- Доколку имате место на живеење во Република Србија

Дали сум запишан/а во избирачкиот список?

Можете да проверите дали сте запишани во избирачкиот список во својата општинска/градска управа или со барање на интернет страницата <https://upit.birackispisak.gov.rs>

Оваа интернет страница на која може да се провери дали сте запишани во избирачкиот список е технички достапна за слепи и слабовидни лица, затоа што постои аудио фајл кој овозможува да го внесете бараниот код.

Доколку не сте запишани во избирачкиот список или во него се неправилно запишани Вашите податоци, потребно е на службеникот во општинската/градска управа, овластен за избирачкиот список, да му поднесете барање за промена на податоците во избирачкиот список во местото на живеење сè до заклучување на избирачкиот список, односно **до 5 јуни 2020 година**.

Доколку сте избирач-припадник на национално малцинство, имате право да поднесете барање во Вашата општинска/градска управа Вашето име и презиме во избирачкиот список да се запишат, покрај на српскиот јазик и кирилското писмо и на јазикот и писмото на Вашето национално малцинство.

По заклучувањето на избирачкиот список, па сè **до 17 јуни 2020 година**, барањето за упис или промена во избирачкиот список можете да го поднесете во Министерството за државна управа и локална самоуправа, лично или преку службеникот овластен за избирачкиот список во Вашата општинска/градска управа.

Каде можам да гласам?

На изборите за народни пратеници на Народното собрание гласате на избирачкото место каде сте запишани во изводот од избирачкиот список.

Можете да гласате на избирачкото место:

- каде што сте запишани во изводот од избирачкиот список според Вашето место на живеење (адреса од личната карта)
- каде што сте запишани во изводот од избирачкиот список според Вашиот престој (избрано место за гласање)

Доколку сакате на изборите за народни пратеници на Народното собрание да гласате во местото во кое ќе престојувате на денот на изборите, ќе морате да поднесете барање во избирачкиот список да се запише податокот дека на престојните избори ќе гласате според местото на престој (избрано место за гласање). Тоа барање му го поднесувате на службеникот во општинската/градската управа, овластен за избирачкиот список, на чија територија сакате да гласате, и тоа сè до **30 мај 2020 година**. Образецот за барањето можете да го добиете од службеникот во општинската/градската управа или службеникот ќе Ви помогне да го составите барањето.

Со барање на интернет страницата <https://upit.birackispisak.gov.rs> можете да проверите на кое избирачко место ќе гласате.

Дали е лесно пристапно избирачкото место на кое ќе гласам?

На интернет страницата на Републичката изборна комисија можете да проверите дали е пристапно Вашето избирачко место.

<https://www.rik.parlament.gov.rs/tekst/3194/pristupacnost-birackih-mesta.php>

Дали можам да дојдам на избирачкото место доколку се движам со помош на пес водич?

Доколку сте слепо или слабовидно лице, во случај да се движите со пес водич, ќе Ви биде овозможено да пристапите кон избирачкото место доколку имате доказ за стекнати знаења, способности и вештини за движење со пес водич и доказ за завршена обука за пес водич.

Дали можам на избирачкото место да дојдам во придружба од некое лице (помагач)?

Доколку не сте во можност самостојно да гласате на избирачкото место, имате право на избирачкото место да дојдете со помагач кој сами ќе го изберете. Вие ќе го известите избирачкиот одбор дека сте лице со инвалидитет и дека поради таа причина со себе имате помагач.

Помагачот може да Ви помогне во активностите во текот на гласањето кои не можете самостојно да ги извршите (на пр. при предавање на лични документи, предавање на известување за денот и времето на одржување на изборите, потпишување во изводот од избирачкиот список, пополнување на гласачкото ливче така како што Вие ќе му одредите, итн.).

Кога можам да гласам?

Можете да гласате само на денот на изборите, **21 јуни 2020 година**.

Избирачките места се отвораат во 7,00 часот, а се затвораат во 20,00 часот. Во овој временски период можете да гласате во кој било момент.

Доколку се затекнете на избирачкото место при затворање на избирачкото место или непосредно пред тоа, ќе Ви се овозможи да гласате.

Кој документ треба да го понесам за да гласам?

За да гласате, морате да го докажете својот идентитет. Идентитетот се докажува само со **важечка лична карта или пасош**.

Доколку **истекол рокот на важење на Вашата лична карта или пасош**, со себе, покрај истечената лична карта или пасош, понесете и потврда дека во Министерството за внатрешни работи сте поднеле барање за издавање на нова лична карта или пасош.

Во случај да имате **друго презиме во однос на тоа кое е запишано во изводот од избирачкиот список**, избирачкиот одбор ќе Ви овозможи да гласате доколку врз основа на сликата и ЕМБГ во документот со кој го докажувате идентитетот може да утврди дека се работи за лицето кое е запишано во изводот од избирачкиот список.

При утврдување на идентитетот, се препорачува да го предадете и известувањето за денот и времето на одржување на избори кое би требало да Ви е доставено најдоцна пет дена пред изборите.

Што се случува кога ќе одам да гласам?

Кога на денот на избори ќе дојдете на своето избирачко место, членовите на избирачкиот одбор:

- Ќе Ви го проверат десниот показалец со УВ ламба, за да утврдат дали веќе сте гласале.

Во случај да немате показалец на десната рака, со УВ ламба ќе Ви биде проверен следниот достапен прст на десно, односно палецот на десната рака. Доколку немате десна дланка, со УВ ламба ќе Ви биде проверен показалецот на левата рака, односно следниот достапен прст налево и конечно палецот на таа рака. Доколку тоа не е возможно, проверката со УВ ламба нема да се изврши.

- Ќе го утврдат Вашиот идентитет, со проверка на податоците, од Вашата лична карта или пасош.
- Ќе Ве најдат во изводот од избирачкиот список и ќе го заокружат редниот број пред Вашето име.
- Ќе побараат од Вас да се потпишете во изводот од избирачкиот список.

Доколку не можете да се потпишете, имате право при потпишувањето да користите печат со изгравирани потпис (факсимил) или печат кој содржи податоци за Вашиот личен идентитет. Избирачкиот одбор ќе Ви овозможи печатот да го втиснете во изводот од избирачкиот список, за да го преземете гласачкото ливче.

Во случај да немате факсимил/печат, наместо Вас, во изводот од избирачкиот список се потпишува Вашиот помагач со кој сте дошле на избирачкото место со своето име и презиме.

- Вам или на Вашиот помагач ќе Ви го предадат гласачкото ливче.

- Ќе Ви го обележат десниот показалец со спреј.

Во случај да немате показалец на десната рака, ќе Ви биде обележан следниот достапен прст на десно, односно палецот на десната рака. Доколку немате десна дланка, ќе Ви биде обележан показалецот на левата рака, односно следниот достапен прст налево и конечно палецот на таа рака. Доколку тоа не е возможно, обележувањето нема да се изврши.

- Ќе Ве известат за начинот на гласање и ќе Ве упатат кон местото предвидено за гласање.

Кој е начинот на гласање?

Кога ќе пристапите на местото предвидено за гласање, треба да се запознаете со содржината на гласачкото ливче кое Ви е врачено. Гласачкото ливче содржи список на сите изборни листи кои учествуваат на изборите. Гласате така што го **заокружувате редниот број пред името на изборната листа за која сакате да гласате.**

Гласате во тајност (зад параван кој обезбедува тајност на гласањето) и сами, или со помош на помагач кој наместо Вас ќе го пополни гласачкото ливче, како што ќе му одредите Вие.

Кога ќе го заокружите редниот број, гласачкото ливче треба да го свиткате и да га ставите во гласачката кутија.

Доколку не сте во можност самостојно да гласате на избирачкото место, помагачот со кој сте дошле на избирачкото место наместо Вас ќе го пополни гласачкото ливче така како што Вие ќе му одредите и ќе го стави во гласачката кутија.

Кој и како може да гласа надвор од избирачкото место?

Доколку не сте во можност да гласате на избирачкото место, потребно е од **петок 19 јуни 2020 година до 11:00 часот на денот на гласањето да го известите избирачкиот одбор дека сакате да гласате надвор од избирачкото место.**

Пред денот на гласањето, можете да ги известите директно избирачкиот одбор или работното тело во управата на Вашата општина/град, кои за тоа ќе го известат избирачкиот одбор.

Пред денот на гласањето, можете да го известите работното тело во управата на Вашата општина/град, кои за тоа ќе го известат избирачкиот одбор.

Републичката изборна комисија на својата официјална интернет страница навремено ќе ги објави телефоните за контакт на работните тела.

На кој начин се гласа надвор од избирачкото место?

Гласање надвор од избирачкото место подразбира дека кај Вас ќе дојдат тројца членови на избирачкиот одбор, кои:

- со помош на УВ ламба ќе Ви го проверат десниот показалец, за да утврдат дали веќе сте гласале

Во случај да немате показалец на десната рака, со УВ ламба ќе Ви биде проверен следниот достапен прст на десно, односно палецот на десната рака. Доколку немате десна дланка, со УВ ламба ќе Ви биде проверен показалецот на левата рака, односно следниот достапен прст налево и конечно палецот на таа рака. Доколку тоа не е возможно, проверката со УВ ламба нема да се изврши.

- ќе го утврдат Вашиот идентитет, со проверка на податоците во Вашата лична карта или пасош
- Вам или на Вашиот помагач ќе Ви го предадат гласачкото ливче
- Вам или на Вашиот помагач ќе Ви ги предадат: збирната изборна листа, потврдата за изборното право за гласање надвор од избирачкото место и посебен кплик во кој вие или Вашиот помагач, откако ќе гласате, ќе го ставите пополнетото гласачко ливче
- ќе Ви го обележат прстот со спреј и ќе Ве запознаат со начинот на гласање

Во случај да немате показалец на десната рака, ќе Ви биде обележан следниот достапен прст на десно, односно палецот на десната рака. Доколку немате десна дланка, ќе Ви биде обележан показалецот на левата рака, односно следниот достапен прст налево и конечно палецот на таа рака. Доколку тоа не е возможно, обележувањето нема да се изврши.

Откако членовите на избирачкиот одбор ќе ја напуштат просторијата во која ќе гласате, Вие:

- ќе гласате сами, или со помош на помагач, така што ќе го заокружите редниот број пред изборната листа за која сакате да гласате,
- ќе го свиткате гласачкото ливче, или Вашиот помагач, и ќе го ставите во пликот кој ќе го затворите, Вие или Вашиот помагач
- ќе ја потпишете потврдата за изборното право која сте ја добиле

Доколку не можете да се потпишете, имате право при потпишувањето да користите печат со изгравиран потпис (факсимил) или печат кој содржи податоци за Вашиот личен идентитет. Доверениците на избирачкиот одбор ќе Ви овозможат печатот да го втиснете во потврдата за изборно право.

Во случај да не можете да се потпишете и немате факсимил/печат, наместо Вас, потврдата за изборно право ја потпишува Вашиот помагач со свое име и презиме.

Откако ќе гласате, членовите на избирачкиот одбор ќе се вратат во просторијата во која сте гласале и:

- ќе го запечатат пликот во кој се наоѓа гласачкото ливче
- ќе ја преземат потпишаната потврда за изборното право за гласање надвор од избирачкото место

ПОТСЕТНИК ЗА ГЛАСАЊЕ

- 1 проверете дали сте запишани во избирачкиот список
- 2 поднесете барање во општинската/градска управа за промена/исправка на лични податоци, доколку постои потреба за тоа
- 3 поднесете барање во општинската/градска управа за упис на името и презимето на писмото и според правописот на Вашето национално малцинство, доколку сакате
- 4 проверете на кое избирачко место гласате, односно каде сте запишани во изводот од избирачкиот список
- 5 поднесете барање во општинската/градска управа во избирачкиот список да се запише податокот дека на престојните избори ќе гласате според местото на престој (избрано место на гласање), доколку постои потреба за тоа
- 6 испланирајте го Вашето доаѓање на избирачкото место на денот на изборите
- 7 проверете дали имате важечка лична карта или пасош
- 8 информирајте се кај членовите на избирачкиот одбор за начинот на гласање, доколку имате каков било сомнеж
- 9 поведете помагач на избирачкото место доколку не сте во можност самостојно да гласате
- 10 пријавете се навремено дека сакате да гласате од дома, доколку не сте во можност да дојдете на избирачкото место